

Els medicaments de la discòrdia

La indústria farmacèutica ha aconseguit atenuar la decisió del govern espanyol d'excloure 500 medicaments de les llistes de la Seguretat Social. Però la reducció de la factura farmacèutica és encara una de les assignatures pendents de la sanitat pública.

La proposta del govern espanyol coneguda popularment com el *medicamentazo* ha tornat a posar en peu de guerra la indústria farmacèutica, una de les principals afectades sempre que s'adopten mesures de reducció de la despesa sanitària. Després de molts estira-i-arrotonsa, el govern ha rebaixat les seves pretensions d'excloure 500 medicaments del finançament de la Seguretat Social, a canvi que les empreses farmacèutiques redueixin els preus dels medicaments i de la comercialització dels anomenats fàrmacs genèrics.

El sector, un dels capdavanters en R+D (recerca i desenvolupament) dins l'economia de l'estat, està assentat principalment a Catalunya. Aquests laboratoris farmacèutics són els que comercialitzen gran part dels medicaments que haurien pogut ser inclosos en la llista que preparava el Ministeri de Sanitat. El govern vol excloure els medicaments que tenen una utilitat terapèutica reduïda.

Malgrat que encara no se sap quines medicines seran excloses definitivament, la patronal farmacèutica, Farmaindústria, considera que els noms que s'han publicat fins ara són productes amb una gran i llarga implantació en el mercat.

Pèrdues per als laboratoris de Catalunya. Entre les empreses afectades per les mesures del govern espanyol, els laboratoris catalans en surten més mal-

parats, que els que pertanyen a multinacionals estrangeres. I és que cal tenir present que les empreses catalanes tenen un percentatge de facturació que depèn més de la Seguretat Social que no pas el de les multinacionals.

Aquests dies s'han avaluat les pèrdues que haurien pogut arribar a tenir les empreses farmacèutiques catalanes si la iniciativa de la retallada dels medi-

L'oposició dels laboratoris farmacèutics a la proposta del govern d'Aznar ha posat en una delicada situació CIU.

caments de la Seguretat Social hagués anat endavant. Els laboratoris Almirall-Prodesfarma (fusionats fa poc més de dos mesos) podien arribar a perdre uns 40 mil milions de pessetes de la facturació anual, el 19%. Segons les primeres dades publicades, el Grup Ferrer era un dels més perjudicats i podia arribar a perdre un 45% de les seves vendes, mentre que els laboratoris Doctor Esteve podrien perdre prop d'un 15%. Segons aquelles primeres estimacions, els menys

perjudicats per la mesura eren els Laboratoris Uriach.

Per Farmaindústria, els termes de la proposta llançada pel govern espanyol eren negatius especialment per als laboratoris que porten més temps instal·lats aquí i que tenen productes amb una llarga implantació en el mercat. La patronal farmacèutica, però, demana prudència i adverteix que cal esperar conèixer la llista definitiva per poder fer valoracions, sigui quin sigui el nombre total de medicaments exclosos.

Després de la dura oposició de la patronal farmacèutica a la llista de medicaments exclosos de la Seguretat Social, el govern ha proposat a Farmaindústria una reducció entre el 3% i el 6% dels preus dels medicaments. Segons la secretaria d'estat d'Hisenda, aquesta mesura permetria reduir el nombre de fàrmacs exclosos. Tot i això, el govern insisteix en la necessitat de reduir progressivament la llista dels medicaments subvencionats per la Seguretat Social.

Alguns sectors farmacèutics, però, tot i la polèmica que s'ha generat, relativitzen l'impacte real que l'exclusió de fàrmacs de la sanitat pública pot tenir realment en la indústria del sector. Segons alguns especialistes, quan es posa en marxa una mesura de contenció dràstica, com és la iniciativa del Partit Popular, es produeixen uns resultats immediats en el primer any que després, en poc temps, es reequilibren i tor-

nen a la situació anterior. En general, aquest procés és conseqüència d'un fenomen de desplaçament de la distribució del producte cap a d'altres vies, ja sigui amb la recepta de medicaments diferents, però amb efectes similars —que generalment resulten més cars per a la mateixa sanitat pública—, com pel fet que, en d'altres ocasions, els usuaris adquireixen els medicaments que ja coneixen directament a la farmàcia. Aquest fenomen ja es va produir amb la llista de medicaments exclosos que va elaborar el govern socialista l'any 1993. Per tant, tot i la retallada, algunes de les empreses farmacèutiques acaben facturant pràcticament el mateix.

Les maniobres del PP, que han posat en alerta tots els sectors relacionats amb la sanitat, tenen com a objectiu mirar d'obtenir un estalvi de prop de 65 mil milions de pessetes per afrontar el forat del finançament de la sanitat pública. Però per Farmaindústria l'exclusió de determinats medicaments de la sanitat és una cortina de fum que l'únic que

provocarà serà l'efecte contrari, l'augment de preus. Farmaindústria, a més a més, va expressar la seva sorpresa pel tracte rebut del govern espanyol. Segons la patronal farmacèutica, el Ministeri de Sanitat ha emprès aquestes mesures sense tenir en compte la col·laboració que ha mantingut la indústria farmacèutica amb el govern.

Les indústries farmacèutiques en la seva confrontació amb el govern han disposat d'un important element de pressió: el pacte acordat primer amb el govern socialista i després amb el del Partit Popular. Des de l'any 95, aquest sector va subscriure un pacte amb el Ministeri de Sanitat segons el qual es comprometia a reduir un 3% el preu d'alguns medicaments determinats. Amb aquest acord, l'estat aconseguia estalviar-se més de 20 mil milions de pessetes l'any en despesa farmacèutica.

A banda d'això, l'actual ministre de Sanitat, José Manuel Romay Beccaría, va negociar un altre pacte que obligava les empreses farmacèutiques a pagar unes taxes a l'estat si se superaven uns

determinats percentatges del creixement de la facturació. Segons Farmaindústria, aquest segon acord va fer que les indústries del sector aportessin prop de 37 mil milions de pessetes a les finances de l'estat.

Les solucions que s'apunten ara van encaminades a consensuar, entre la patronal farmacèutica i el Ministeri de Sanitat, una llista d'exclusió més reduïda.

CiU, entre l'espasa i la paret.

L'oposició dels laboratoris farmacèutics a la proposta del govern d'Aznar ha posat en una delicada situació Convergència i Unió. Nacionalistes i govern espanyol van negociar el sistema de finançament de la sanitat pública: tots dos consideren necessària la reducció de la despesa farmacèutica, però no comparteixen la manera de resoldre-la. CiU ha quedat, en el conflicte entre el govern de Madrid i les empreses farmacèutiques, enmig de dues aigües. Els acords de govern amb el PP, en especial els referents al finançament de la sanitat catalana, un dels esculls

Malgrat la proposta del govern de negociar una solució al 'medicamentazo', la patronal farmacèutica Farmaindústria continua desconfiant d'aquesta iniciativa. El sector considera que cada cop que es parla de reduir la despesa de la sanitat pública en surt malparat.

La iniciativa del govern espanyol de retirar la subvenció a una llista de medicaments pot afectar directament els usuaris. Les organitzacions d'usuaris aposten per la implantació dels medicaments genèrics.

econòmics més importants de la Generalitat, han impedit que CiU pogués respondre plenament a les peticions d'auxili de la indústria farmacèutica de Catalunya.

Malgrat això, el govern de la Generalitat havia expressat el seu desacord amb la mesura plantejada, perquè la considerava poc adequada. El departament de Sanitat defensa altres tipus de mesures per lluitar contra la despesa farmacèutica de la sanitat pública, com la recaptació d'impostos indirectes a través del tabac i l'alcohol.

Però hi ha d'altres propostes plantejades per a resoldre el dèficit farmacèutic de la sanitat pública, a banda de la que pretén implantar el govern del PP. Anteriorment, el govern de Madrid havia plantejat, com a única alternativa al *medicamentazo*, la fórmula del copagament. Consisteix a fer pagar una part del cost dels medicaments, fins ara cent per cent a càrrec de l'estat, en el cas dels pensionistes. Aquesta mesura, però, ha estat sempre descartada per l'alt cost electoral que pot suposar fer una imposició d'aquest tipus als jubilats.

Sigui com sigui la llista de medicaments haurà estat elaborada sense tenir present els criteris d'uns dels principals sectors implicats: els metges. En aquest sentit, el president del Col·legi de

Metges de Barcelona, Miquel Bruguera, s'ha mostrat crític també amb la proposta governamental perquè considera que representa un estalvi ara, però una despesa després, per culpa del

Tot i les reticències, alguns dels grans laboratoris consideren, com una nova línia de negoci, els medicaments genèrics.

transvasament de receptes que es generarà. Segons Bruguera, el que els metges no faran és deixar d'atendre les necessitats dels pacients. A més a més, critica la mesura defensada pel govern espanyol perquè de manera subtil dóna la imatge que els metges, fins ara, han estat receptant medicines innecessàries.

Tant sindicats com organitzacions de consumidors també han mostrat la seva oposició a la mesura. Les associacions de consumidors defensen que l'estalvi de

despesa farmacèutica ha d'anar relacionat amb la introducció progressiva dels anomenats medicaments genèrics.

Malgrat que aquesta opció no acaba de complaure les indústries farmacèutiques, perquè l'absència dels medicaments genèrics en el mercat afavoreix les marques originals, aquesta via podria ser una de les alternatives complementàries a l'elaboració de llistes.

Els genèrics, una possible via. De fet, tot i les reticències, alguns dels grans laboratoris consideren com una nova línia de negoci els medicaments genèrics i han començat a preparar-se registrant-ne alguns. De fet, l'especialització en l'elaboració d'aquest tipus de medicaments també podria ser adoptada per alguns dels laboratoris més afectats per les retallades de medicaments de la sanitat pública. El sector industrial farmacèutic preveu que, l'any 2000, els medicaments genèrics podrien ser prop del 8% del mercat farmacèutic estatal.

A banda, però, d'implicacions empresarials i polítiques, qui més es ressentirà amb la mesura del govern espanyol d'anar reduint progressivament la llista de medicaments subvencionats és l'usuari. Entre els medicaments que, en un futur proper, podrien ser exclosos hi podria haver grups com els dels vasodilatadors perifèrics —que sovint són receptats a la gent gran per tractar-los deficiències de la circulació sanguínia cerebral— o els d'antireumàtics i antiinflamatoris i alguns dels utilitzats contra l'artritis i l'artrosi. Aquests només són alguns exemples dels medicaments amenaçats.

Amb la proposta presentada a la patronal Farmaindústria el passat divendres, el govern popular només passa una plana del problema del deute de la sanitat pública, però la solució definitiva encara queda molt lluny. El llibre no solament és obert, sinó que encara s'ha d'escriure.

Enric Rimbau